

Nincs törvényi akadály, hogy a 40 napon belül (avagy 40 napon túl, de egy éven belül) bejelentett követelés jogcímét a hitelező – a bejelentésben foglalt ténybeli és jogi alapon belül – a felszámoló által vitatott hitelezői igény elbírálására folyamatban lévő eljárásban megváltoztassa, azonban azt a bejelentésére nyitva álló határidő jogvesztő jellege kizárja, hogy az igénybejelentésére nyitva álló egy éves határidőn túl a hitelező eltérő ténybeli- és jogi alapokon nyugvó, tehát új jogcímű hitelezői igényt jelentsen be.

Alkalmazott jogszabályok: Cstv.37.§ (1)-(2)- (3) bekezdés, 46.§ (6) bekezdés, Pp.3.§ (3) bekezdés, 141.§ (6) bekezdés

Győri Ítéltábla Fpkhf.II.25.567/2011/5.

Az adós gazdálkodó szervezet, a hitelező és a B. Zrt. – mint a H.S. Konzorcium tagjai – között 2006. július 7. napján jött létre együttműködési megállapodás a s.-i 21. számú főutat tehermentesítő út vállalkozói megvalósításában együttműködésre (I. szerződés). A szerződésben szabályozták a konzorciumi tagok között a megrendelt munkák megosztását, a vállalkozási bevételből részesedés arányát, a „konzorciumi iroda” működésével felmerült költségek viselését. A konzorcium vezetőjeként eljáró megrendelő hitelező, valamint a vállalkozó adós között a tehermentesítő út építése egyes munkáira (bozót- és cserjeirtás, villamoshálózatok kiváltása) alvállalkozási szerződés is létrejött 2005. november 15. napján. A megrendelő hitelező, valamint a vállalkozó adós gazdálkodó szervezet között 2006. június 1. napján további vállalkozási szerződés jött létre, a Tisza bal parti töltése fejlesztésére, a t.-i tározó megvalósítására 337.100.000.Ft + áfa (404.520.000.Ft) vállalkozói díjért (II. szerződés). Az adós fizetéseképtelensége miatt a s.-i és a t.-i munkákat nem fejezte be, a munkaterületről 2007. május 31-én, illetve május 22-én levonult. Az adós felszámolását a megyei bíróság 2007. július 5-i kezdőnappal rendelte el.

A hitelező 2007. július 30. napján 150.546.000.Ft + áfa (azaz: a nyilvántartásba vételi díjjal együtt mindösszesen: 180.431.200.Ft) hitelezői igényt jelentett be.

- I. A s.-i tehermentesítő út vállalkozási szerződéséből eredő követelésként a konzorcium által kifizetett, de az adós által az alvállalkozóknak át nem utalt vállalkozói díj jogcímén 23.904.000.Ft + áfa;
az adós által hibásan teljesített munkák kijavítása jogcímén 61.000.000.Ft + áfa;
a konzorciumi iroda költségeként 11.385.000.Ft + áfa;
új tervek készítése jogcímén 4.000.000.Ft + áfa;
és a „S. Kft. szerződésének teljesítése” jogcímén 9.350.000.Ft + áfa összeget (együtt: 109.639.000.Ft + áfa) érvényesített.
- II. A t.-i vállalkozási szerződéssel kapcsolatban más alvállalkozókkal történő munkavégzés miatti többletköltség jogcímén 11.247.000.Ft + áfa, míg a hitelező által az adós helyett a megrendelőnek nyújtott jótállási bankgarancia jogcímén 29.660.000.Ft (együtt: 40.907.000.Ft + áfa) összeget igényelt.

A bejelentett hitelezői igényt a felszámoló 2007. október 3. napján vitatta, mivel az egyes részösszegek jogalapját és összegét a hitelező nem igazolta, de nem is valószínűsítette. A hitelező felszámolónak címzett, 2007. szeptember 6. napján kelt levelében ismételten kérte változatlan hitelezői igénye nyilvántartásba vételét, egyben jogfenntartó nyilatkozatot tett arra nézve, hogy az igénybejelentésben meghatározott 150.546.000.Ft + áfa összegű követelést (...) „a későbbiekben számszerűsítve, megnövelt összegben” jelentse be.

A felszámoló a megyei bíróságra a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 46.§ (6) bekezdése alapján megküldött hitelezői igényt változatlanul vitatta, előadva, hogy a hitelező bejelentett követeléseiből semmit nem igazolt, sem a megjelölt költségek tényleges felmerülését, sem azok indokoltságát és jogszerűségét. Bejelentette egyben, hogy a hitelezővel szemben 203.976.675.Ft követelése van, melynek megfizetése iránt pert indított.

A hitelező az elsőfokú bíróság felhívására a 2010. június 24. napján érkezett, 6. sorszám alatti beadványában hitelezői igénye jogcímeit és összegét módosította.

- I. A s.-i vállalkozási szerződés alapján az adós késedelme miatt felmerülő többletköltség jogcímén 38.000.000.Ft + áfa, hibás teljesítés költségeként 15.542.290.Ft + áfa, míg konzorciumi iroda költségeként 18.238.844.Ft + áfa (együtt: 71.781.134.Ft + áfa) összegű követelést terjesztett elő.
- II. A t.-i szerződés alapján 3.240.495.Ft-ot hibás teljesítés miatti kötbér, 3.209.652.Ft-ot létesítményi iroda többletköltségeként, 28.662.430.Ft-ot szállítási többletköltségként, 400.000.Ft-ot utólagos állapotfelmérés jogcímén, míg 2.804.936.Ft-ot más alvállalkozókkal történő munkavégzés többletköltségeként (együtt: 38.317.513.Ft + áfa) érvényesített. Így hitelezői igényét összesen 110.098.647.Ft + áfa összegben tartotta fenn.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott végzésével a vitatott hitelezői igényt elutasította. Határozata indokolásában rámutatott, hogy a bíróság előtti eljárásban a hitelező nem csupán „átcsoportosította” a követeléseit a 2010. június 24. napján érkezett beadványában, hanem a hitelezői igények jogcíme és összege alapjaiban változott. Emiatt a módosított jogcímű és összegű követelések a hitelezői igények bejelentésére nyitvaálló jogvesztő határidő (Cstv.37.§ (3) bekezdés) elmulasztása miatt elkéstek. A változatlan jogcímű követelések esetében pedig a hitelező – a bíróság bizonyítandó tényekre, bizonyítási kötelezettségre (Pp.3.§ (3) bekezdés, 164.§ (1) bekezdés) vonatkozó felhívása ellenére – azok jogalapját és összegét nem bizonyította. A hitelező csak a saját előadásaként értékelendő belső kimutatást, illetve a konzorciumi iroda költségeire vonatkozó – „ömlesztett”, rendszerezés és összesítés nélküli – 276 darab iratot csatolt.

Az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatása és a vitatott hitelezői igénye nyilvántartásba vételének elrendelése iránt a hitelező terjesztett elő fellebbezést. Abban elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felszámolónak címzett igénybejelentésében csak egy keretösszeget jelölt meg, mivel a vállalkozási szerződések alapján történő munkavégzés befejezése és a felszámolás kezdő időpontja

között olyan rövid idő telt el, amely megnehezíti – mind a jogcímek, mind pedig az összegek tekintetében – a pontos követelések megfogalmazását. Kiemelte, hogy 2007. szeptember 6-án jogfenntartó nyilatkozattal terjesztette elő a 180.431.200.Ft hitelezői követelését. Vitatta, hogy 2010. június 24-én új hitelezői igényeket jelentett volna be. Az nem kétséges, hogy kisebb összegben, módosított igényt tartott fenn, illetve „a jogcímeken belül átcsoportosításra került sor”, de valamennyi igénye az adós nem szerződésszerű teljesítéséből származott.

Az adós a fellebbezésre előterjesztett észrevételeiben az elsőfokú bíróság végzése helybenhagyását kérte. Az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetértve részletesen, táblázatba foglalva mutatta ki, hogy a bírósági eljárás alatt, 2010. június 24. napján érkezett beadványában a hitelező a jogvesztő határidőn belül bejelentett igényekhez képest eltérő, új igényeket jelölt meg. Így a s.-i szerződés esetében csak a hibás teljesítés költsége és a konzorciumi költség jogcímén, míg a t.-i szerződés esetében a más alvállalkozókkal történő munkavégzés költsége jogcímén bejelentett hitelezői követelés vizsgálható, mindezek felmerültét azonban a hitelező nem bizonyította. A fellebbezés azon érvelését, hogy jogfenntartó nyilatkozata alapján a hitelező a felszámolási eljárás során bármikor új igényeket jelenthetne be, vitatta.

Az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényekből helyes jogkövetkeztetésre jutva tartotta alaptalannak a felszámoló által vitatott hitelezői igényt, így a fellebbezés nem alapos.

A megyei bíróság – a hitelezői igényt vitató felszámoló álláspontjával egyezően – helyesen értékelte úgy, hogy a hitelező a vitatott hitelezői igény elbírálására lefolytatott eljárásban összegében és jogcímeiben (ténybeli- és jogi alapjaiban) jelentősen megváltoztatta a 2007. július 30-án bejelentett hitelezői igényeit. A salgótarjáni szerződés alapján a 2010. június 24. napján érkezett beadványában csak a hibás teljesítés költsége és a konzorciumi költség jogcímű követeléseit tartotta fenn; a konzorcium által kifizetett, de az adós által más alvállalkozóknak át nem utalt vállalkozói díj, új tervek készítése és a S. Kft. szerződésének teljesítése jogcímű követeléseit nem; viszont új követelésként terjesztette elő az adós késedelme miatt keletkezett 38.000.000.Ft + áfa jogcímű követelését. A t.-i szerződés alapján csak a más alvállalkozókkal történő munkavégzés többletköltsége jogcímű követelését tartotta fenn, a hitelező által nyújtott jótállási bankgarancia követelését nem; új jogcímű követelésként terjesztette viszont elő a hibás teljesítés miatti kötbér, a létesítményi iroda többletköltsége, a többletszállítási költség és az állapotfelmérés költsége jogcímű követeléseit.

Amennyiben a bejelentett hitelezői igényt jogalapjában és összecszerűség tekintetében a felszámoló vitatja, a Cstv.46.§ (6) bekezdése szerinti felülbírálat végett a bíróság elé terjeszti, a vitatott hitelezői igény elbírálása során a bíróságnak a Pp.93.§, 95.§ és 121.§ rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

Annak nincs törvényi akadály, hogy a Cstv.37.§ (1)-(2) bekezdésében meghatározott 40 napon belül (avagy 40 napon túl, de egy éven belül) bejelentett követelés jogcímét

a hitelező – a bejelentésben foglalt ténybeli és jogi alapon belül – a felszámoló által vitatott hitelezői igény elbírálására folyamatban lévő eljárásban megváltoztassa, azonban azt a hitelezői igények bejelentésére nyitva álló határidő jogvesztő jellege (Cstv.37.§ (3) bekezdés) kizárja, hogy az igénybejelentésére nyitva álló egy éves határidőn túl a hitelező (a határidőn belül megtett bejelentéséhez képest) eltérő ténybeli- és jogi alapokon nyugvó, tehát új jogcímű hitelezői igényt jelentsen be. Nem kizárt tehát, hogy az eredeti hitelezői igénybejelentésben „szavatossági igény” jogcímű követelést a hitelező annyiban változtassa meg, hogy a Ptk.306.§ (1) bekezdés a-b/ pontjai, avagy 309.§ (1) bekezdése alapján a bírósági eljárás során árleszállítás, kijavítási költség, elállás folytán visszajáró vételár, avagy hibás teljesítés költsége jogcímén tartsa fenn a követelését, avagy – a Ptk.310.§-a alapján – hibás teljesítéssel okozott kár megtérítését követelje. Az viszont kizárt, hogy új ténybeli- és jogi alapon az igénybejelentésre nyitvaálló határidő (Cstv.28.§ (2) bekezdés f/ pontja) eltelte után terjesszen elő hitelezői követelést.

Ezekből következően a konkrét esetben a megyei bíróság helyesen hagyta figyelmen kívül a 2010. június 24. napján érkezett, módosított hitelezői igény követeléseit közül a s.-i szerződés alapján bejelentett 38.000.000.Ft + áfa késedelem miatti többletköltség jogcímű – valamint a t.-i szerződés alapján 3.240.495.Ft hibás teljesítési kötbér, a 3.209.652.Ft létesítményi iroda többletköltsége, a 28.662.430.Ft szállítási többletköltség és a 400.000.Ft állapotfelmérés költsége jogcímű követelést. Ilyen ténybeli- és jogi alapon ugyanis a hitelező a jogvesztő egy éves határidőn belül a felszámolóhoz hitelezői igényt nem jelentett be. A felszámoló fellebbezésre előterjesztett észrevételeiben helyesen hivatkozott arra is, hogy a hitelezői igények bejelentésére nyitva álló határidők nem kerülhetők meg a határidőn belül benyújtott hitelezői igényben előterjesztett „jogfenntartó” nyilatkozattal. A hitelezői igények bejelentésére nyitva álló, egy éves, végső határidő jogvesztő jellege (Cstv.37.§ (3) bekezdés) azt jelenti, hogy annak elmulasztása a Cstv.6.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp.106.§-a szerint igazolással sem menthető ki. Emiatt a határidő letelte előtt közölt esetleges jogfenntartásnak nincs jogi relevanciája.

Ami a fennmaradó, határidőn belül bejelentett és a 2010. június 24. napján kelt hitelezői beadványban fenntartott jogcímű hitelezői követeléseket illeti, szintén érdemben helyes volt a megyei bíróság azon megítélése, hogy a hitelező azok jogalapját és összegét a bíróság előtti eljárásban nem igazolta. A vitatott hitelezői igény elbírálására irányuló eljárásban a Cstv.6.§ (3) bekezdése alapján megfelelően alkalmazandó a Pp.121.§ (1) bekezdés c/ pontja. (így: Legfelsőbb Bíróság Fpk.VI.32.813/1999/3. szám) A Pp. ezen szabálya alapján a hitelezőnek a felszámoló által nyilvántartásba nem vett hitelezői igénye alapján érvényesíteni kívánt jogot (a jogállítást), az annak alapjául szolgáló tényeket (a tényállítást) és azok bizonyítékait követelése jogcímeiként részletezve kell előterjesztenie. Így a konkrét esetben a salgótarjáni szerződés alapján a hitelezőnek részletesen elő kellett volna adnia, hogy az adós a vállalkozási szerződés mely munkarészét és milyen okból teljesítette hibásan, mi a kellékhány, a konkrét hiba, a hiba folytán pedig mely bizonyítékok (pl. számla, szakértői vélemény) támasztják alá a kijavítással felmerült költséget. Úgyszintén a s.-i szerződés alapján a konzorciumi szerződés mely pontja alapján, milyen okból és

milyen kiadásokkal felmerült, mekkora összegű konzorciumi költség megtérítésére köteles az adós. A t.-i szerződéssel kapcsolatban azt lett volna szükséges részletezni, hogy a más alvállalkozókkal történő munkavégzést a hitelező miért rendelte meg, mennyiben vezethető az vissza a munkaterület adósi elhagyására, és mi igazolja a többletköltség összegét.

Az elsőfokú bíróság a 7. sorszám alatti végzésével megfelelően figyelmeztette a hitelezőt az előadni szükséges és bizonyítandó tényekre, a bizonyítási kötelezettségére (Pp.3.§ (3) bekezdés), kitérve a nyilatkozattétel elmulasztása jogkövetkezményére, a bizonyítatlan hitelezői igény elutasítására. (Pp.141.§ (6) bekezdés) Ennek ellenére a hitelező a módosított igénye még figyelembe vehető tételeire részletes tény- és jogállítást nem terjesztett elő, bizonyítékokat nem csatolt és bizonyítást nem indítványozott. Helyesen emelte ki az elsőfokú bíróság azt is, hogy a hitelező által csatolt belső kimutatás és a mindenféle ténybeli előadás nélküli nagytömegű irat (8. szám) nem bizonyítja a fennmaradó hitelezői követelések jogalapját és összegét sem. A követeléseket megalapozó tények részletes előadását nem pótolhatja a hitelező által bizonyítéknak tartott rendszerezetlen okiratok benyújtása.

Ezekre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság végzését a Cstv.6.§ (3) bekezdése, a Pp.259.§-a alapján alkalmazandó Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a hitelező a Pp.78.§ (1) bekezdése